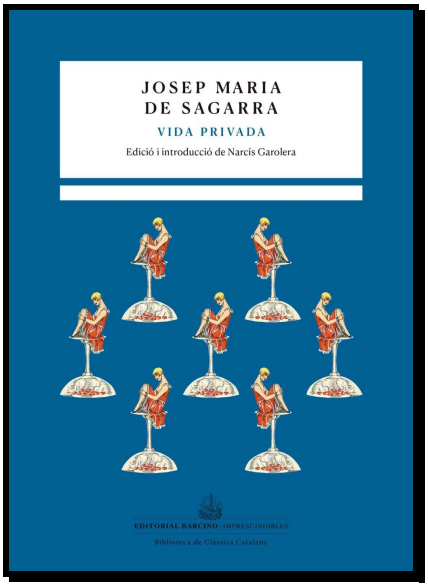
CLUB DE LECTURA

Curs 2026- 2027

Josep Maria de Sagarra

Vida privada

Tertúlia: dilluns, 16 de novembre a les 18.30 h.

Sessió dinamitzada per la filòloga
Txell Lafuente en el marc del projecte
"Clàssics catalans al vostre club de lectura"

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT FIGUERES · Figueres Cultura · Biblioteques Diputació de Girona · Biblioteques Públiques de Catalunya

L'AUTOR:

Josep Maria de Sagarra i de Castellarnau va néixer a Barcelona, en una casa senyorial del carrer de Mercaders, el 5 de març de 1894 en el si d'una família de la petita aristocràcia barcelonina.
Va estudiar el batxillerat als jesuïtes del carrer de Casp de Barcelona. Amb només quinze anys ja publica alguns poemes en revistes importants de l'època com *La Il·lustració Catalana* i *La Revista Universitària.* Adquireix una sòlida formació intel·lectual amb la lectura del teatre de Shakespeare, dels poemes homèrics, de Plutarc, d'Ariosto i de la *Divina Comèdia* de Dant.
L'any 1910 ingressa a la Facultat de Dret i forma part de la penya literària de l'Ateneu barcelonès, presidida pel Dr. Borralleras.
El 1916 ingressa a *l' Instituto Diplomático y Consular* de Madrid, però poc abans d'acabar els estudis els deixa per dedicar-se de ple a la literatura. A Madrid també participa en tertúlies literàries i intima amb personatges destacats del moment com Ramón Gómez de la Serna. El seu nom comença a sonar ja que al 1913 guanya l'Englantina d'Or als Jocs Florals de Barcelona, publica el *Primer llibre de poemes* (1914), *El mal caçador* (1915), amb bona acollida del públic, i el 1917 estrena al Romea *Rondalla d'esparvers*.
Conscient que la carrera diplomàtica no satisfà gens Sagarra, Ortega i Gasset li ofereix la corresponsalia del diari *El Sol* a Berlín. Se n'hi va i entre 1919 i 1921 recorrerà Europa: Txecoslovàquia, Polònia, Holanda, Alemanya... En tornar, Josep Pla el convida a la Costa Brava i la bellesa d'aquest paisatge li inspira els poemes de *Cançons de rem i de vela.*
En el període que va de 1920 a 1936 Sagarra recull a les seves obres les aspiracions nacionals de la societat catalana i esdevé un mite popular que omple el buit deixat per Verdaguer, Maragall, Frederic Soler o Àngel Guimerà.
L'esclat de la Guerra Civil l'any 1936 marca un abans i un després en la seva vida i en la seva obra. El cònsol italià ajuda a fugir la seva germana monja. Ell mateix es troba en perill pels versos satírics contra la FAI. S'instal·la al Port de la Selva, amb la seva promesa, Mercè Devesa, des d'on Ventura Gassol, Conseller de Cultura de la Generalitat republicana, li facilita la sortida cap a França. Resideix a l'estranger entre 1936 i 1940. El 1936 es casa amb Mercè Devesa i emprenen un llarg viatge de noces des de Marsella fins a Tahití i la Polinèsia que dura fins al 1938. Fruit d'aquesta experiència són *L'Equador i els tròpics* (1946) i *La ruta blava* (1964).
De tornada del viatge s'estableixen a París on neix el seu fill Joan.

Quan esclata la guerra mundial, es van traslladant a diversos llocs de França fins acabar al poble nord-català de Banyuls de la Marenda, on es dedica a la traducció de la *Divina Comèdia*. El 1940 torna a Catalunya i s'incorpora a la vida literària clandestina. El 1942 s'incorpora a la Secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i comença a traduir el teatre de Shakespeare.
A partir del 1945 comença les negociacions per reprendre el teatre en català i la reposició de *L'Hostal de la Glòria* és un èxit clamorós.
Per diverses raons de tipus econòmic i literari, més que no pas ideològic, Josep Maria de Sagarra comença a col·laborar amb estaments més o menys oficials com el *Diario de Barcelona*, *Destino*, *La Vanguardia* i accepta el càrrec de conseller de la Societat d'Autors de Madrid. A partir d'aquestes col·laboracions es promouen campanyes que el desqualifiquen, tant la seva persona com la seva obra.
L'any 1954, amb seixanta anys, emprèn l'escriptura de les *Memòries.*
L'any 1960 el govern espanyol li concedeix *La Gran Cruz de Alfonso X el Sabio*. El fet d'acceptar-la fa que rebrotin les crítiques dels sectors de la resistència cultural catalana. L'any 1961, tot i el projecte d'una llarg estada a Roma amb una beca de la Fundació March, un carcinoma el portarà a la mort el 27 de setembre d'aquest mateix any.

L'OBRA:

Sagarra té el mèrit d'haver conreat amb èxit tots els gènere literaris i d'haver-ho fet amb un català brillant, ric, fluid i desacomplexat.
Ja hem esmentat algunes de les seves obres poètiques, la facilitat per a l'elaboració de les quals és proverbial. Josep Pla, per exemple, deia que "Sagarra pixava els versos". Amb tot, aquest és un elogi enverinat perquè la facilitat que tenia per escriure "a raig" pot acompanyar la idea de manca d'esforç, cosa que no s'ajusta a la realitat.
La primera novel·la, *Paulina Buxareu*, la publica el 1919 i va alternant l'escriptura i publicació d'obres dramàtiques, en vers i en prosa. Així el 1928 revisita el mite de *El comte Arnau*, al mateix temps que s'estrenen les obres de teatre *La Llúcia i la Ramoneta* i *Les llàgrimes d'Angelina.* El 1931 escriu el *Poema de Nadal* i el 1932, la novel·la que ens ocupa, *Vida privada.*
És el creador del poema dramàtic que recull els ingredients del drama, de la comèdia de costums i de la cançó popular catalana. Destaquen en aquest camp: *La filla del Carmesí* (1929), *La corona d'espines* (1930), *El cafè de la Marina* (1933), *Reina* (1935) o *La Rambla de les floristes* (1935).
Tradueix obres de Goldoni, Molière i Pirandelo.
Conrea el periodisme com a crític teatral i com a articulista en publicacions com *La publicitat* o *Mirador*, col·laboracions que aplega en dos volums: *Cafè, copa i puro* (1929) i *L'aperitiu* (1937). També publica epigrames i poemes satírics a *El Be Negre.*

Passada la Guerra Civil, el seu teatre no té l'èxit d'abans, a excepció de *La ferida lluminosa* (1954), que va rebre alguns premis i va ser portada al cinema. Els dos darrers anys de la seva vida escriu dues obres a mida per a l'actor còmic Joan Capri: *El senyor Perramon* (versió d *L'avar* de Molière) i *El fiscal Requesens* (versió d *L'inspector* de Gògol).

Vida privada **(1932)**

El tema de l'obra és una Barcelona que ja ha passat, és la gran novel·la de la ciutat, que està representada simbòlicament per la Vídua Xuclà, Pilar Romaní. Com va dir el mateix autor, l'obra "s'inscriu en una mena de gènere híbrid de novel·la i reportatge", narrativament una mica dispersa i descriptivament brillant. Les escenes estan molt ben construïdes amb una prosa precisa i eficaç.
El temps de la novel·la transcorre entre la Dictadura de Primo de Rivera (1927) -la primera part- i la República (1932) -la segona part-.
Un crític catòlic de l'època va definir *VIda privada* com "una depriment simfonia eròtica". I és que es tracta de la descripció del panorama moral del moment, presentada descarnadament, en què l'autor esbudella sense pietat. És una obra plena de sexe i de desig, però segons va dir el mateix Sagarra a un periodista: "Al costat de la realitat, *Vida privada* no passa de ser una modesta novel·la rosa".
És una novel·la clau del segle XX català, és un retrat panoràmic d'una societat sencera que ve configurat no només per la família protagonista dels Lloberola sinó per tot l'estol de personatges secundaris que s'hi relacionen, en definitiva una *imago mundi* de la mà de la visió lírica de l'autor.
Segons la major part de la crítica, *Vida privada* és encara avui el súmum de la modernitat narrativa que, a banda de tots els valors que conté, inclou una crítica al panorama novel·lístic de la seva època i algunes picades d'ullet per part del seu creador.
Com a curiositat cal dir que *Vida privada* va ser escrita a l'Ateneu barcelonès en dos mesos (en 57 dies) i que va obtenir el Premi Crexells el mateix 1932. En el moment de la seva publicació va ser llegida com un *roman à clef,* en el sentit que es poden identificar uns quants personatges de la novel·la amb el seu nom real, exercici que es pot fer amb la lectura de les *Memòries* de Sagarra.